

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видав. Робітничо-Фермерське Видавнє Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

12 РОКІВ В КІГТЯХ РУМУНСЬКОГО ІМПЕРІАЛІЗМУ.

В минулому місяці боярська Румунія святкувала дванадцятитищу загартання Басарабі. 1918 року в січні місяці румунські генерали напали збройною силою на Басарабію і окупували її. Загарбуючи насильно Басарабію, генерал Броштану в перші дні окупації сповістив командним наказом, що "На случай найменшої прояви невдоволення зі сторони працюючих, його військо має наказ розстріляти кожного десятого чоловіка з усього населення Басарабі".

Внаслідок цих погрози і вимордовування населення румунськими салдатами почався масовий виїзд тамошніх працюючих. Зараз після другого року тієї окупації: коліс багата на хліб Басарабія, стала голодувати. Десятки тисяч селян гинули голодовою смертю, а сотки тисяч вимандрували в світ за хлібом. "В однім Оргівським повіті вмирає денно до 44 процент з усіх народжених дітей" — писав місцевий лікар у своєму звіті. Черевний тиф, пеліяра десяткували населення. Політика експлуатації Басарабі румунським правительством засудила місцеве населення на цілковите вимертві. Терор, звірний терор являється для румунських наїздників єдиноким цементом, який ще до якогось часу насили спаве Басарабію з боярською Румунією.

В отому терорі працюючих мас Басарабі царністське правительсто почуває аж насолоду. Самий же лідер партії царністів Ману, предсідатель румунських адвокатів Д. І. Дорреску, завинив, таке: "В Басарабі треба бути вдволенем, коли влада тебе кривдить, а не бе; треба бути вдволенем, коли тебе б'ють, а не калічать; а таксамо треба бути вдволенем, коли тебе калічать, а не б'ють." Таким чином найбільш звірний терор, який тільки знає застосовувати румунська сигуранца на безборонних працюючих, є законно дозволений.

Одначе ніякий терор не всилі зламати тієї ненависті, якою надають трудящі Басарабі до своїх гнобителів. За тих 12 років басарабський пролетаріат засвідчив, що він шляхом революційних боїв здобуде собі право на життя. Повстання ходошівське в 1919 р. і татарбунарське в 1924 р. виказали, що трудящі Басарабі ніколи не помиряться з насильям і експлуатацією румунських окупантів. Масовий виступ селян проти румунської жандармерії в 1926 р., масові голодові бунти в 1928 р. по усіх селищах Басарабі і, врешті, збройні виступи селянських мас проти румунських жандармів, за їхні мордерні вчинки в околицях Леова і Висока, — все це свідчить про готовність басарабського пролетаріату кожночасно розправитись криваво з боярськими наїздниками.

За 12 років терору і грабляжів румунським імперіалістам все ж таки не вдалося втнути Басарабі в державну систему Румунії. Що бідше, за отих 12 років пролетаріат Басарабі набув нової сили, змінив свої боєві лави, приставши до революційного робітництва усієї Румунії. І саме тієї сили спавного пролетарського фронту побоюється хлопоманське правительсто Ману. Масові страйки й демонстрації, що охопили сьогодні всю Румунію свідчать про те, що революційний зрив вже наспів. В Румунії, Ардялі (Семігороді), Буковині й Басарабі по усіх індустріальних місцевостях пролетаріат вже зводить, криваві бунти з поліцією й жандармерією. Усюди приходять до зударів, на вулицях йдуть бої проти озброєної сили румунських імперіалістів.

Ось недавно, саме на 8. січня, судили в Чернівцях "змовників" робітників за участь в революційному русі. З усієї Румунії зібралися журналісти буржуазної преси, щоб розтрубити оту загрозливу діяльність революційного фронту для імперіалістської Румунії. Нараз перед будинком суду зібралися великі маси робітників і селян. І хоч судейський будинок стерегла поліція, робітники й селяне з червоним прапором вдерлися до середини суду. Усі журналісти й судді втікали, хто куди міг. Судейський будинок опанували робітники й селяне. Треба було довшого часу і сильних відділів поліції й жандармів, щоб силою усунути робітників і селян зі судейських мурів. Відкриті виступи трудящих мас Румунії проти гнобителів є зараз питанням дня. — Усі ті демонстрації й страйки та збройні зударі працюючих з поліцією й жандармами заставили параністське правительсто Ману вдарити на сполох. І вся буржуазна преса в один голос зажадала сильнішого наступу поліції на працюючих і демонстрантів. "Треба мобілізувати всі сили країни, щоб відбити небезпеку, яка загрожує. Якщо уряд нездадний відновити лад, він повинен піти геть!" — каже румунська буржуазія на шпальтах своєї преси. Як бачимо імперіалістська Румунія опинилася зараз в крутому для неї положенню. Революційний рух стає шораз загрозливішим. Основи "Романії маре" (великої Румунії) поважно захитані. Не вєплі румунські імперіалісти сценувати війною загартані країни до матірнього корення, як вже насувається загроза розвалу. І саме в отому розвалі імперіалістської Румунії український пролетаріат Басарабі й Буковини знайде свій євнвід. Працюючі Румунії спавним фронтом наступають вже на позиції румунського імперіалізму. Революційний зрив вже спалахнув.

ОСТАТОЧНА УГОДА НА ГАЗЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Збори в Газі почалися під назвою "конференція для ліквідації наслідків війни". Збори в Газі завершуються під знаком нового загострення післявоєнних суперечностей, під знаком остаточного поведіння Німеччини.

Справді, в галузі економічної Німеччина дістала ще гірші умови, ніж до передбачав американський банкір Понг в Парижі. Щоб "вдоволювати апетити англійської буржуазії", Німеччина платитиме додатково кілька сотень мільйонів золотих марок проти першого проекту, хоч і той тигар був надмірний для німецького господарства. В жадному, навіть дрібнєсенному пункті немає змін на користь Німеччини, а тільки її на шкоду.

Ще більше ніж в економічній зазнала поразки німецька делегація в питаннях судо-політичних. Тут дійшли такої згоди, що визнає цілковиту втрату політичної незалежності для Німеччини. Особливо зневажливо для Німеччини як держави постановою конференції про санкції (примусові заходи).

Франція має право безборонно виіржати своє військо на німецьку землю, якщо тільки Німеччина не сплатить вчасно своєї данини. Під назвою "ліквідації війни" документально стверджується воєнний замір.

Чи боролася німецька делегація проти лихварських умов і політичної петлі? Ні, або майже ні, як не рахувати виступу голови німецького державного банку Шахта.

Іронія долі на цей раз поля-

тайно масами транспортується зброю до Китаю. Правда, частина вивезених транспортів походила з Чехословаччини. Але безпосередню участь німецьких експедиційних фірм і пароплавств в експедиції цих транспортів та перевезенні їх визначено цілком беззаперечно. Для маскування вживали приміром, таких способів. Один з німецьких пароплавств, навантажений зброєю для Китаю, по дорозі змінив прапор, бо начебто був запровадний чехословацької фірми. Підчас скандального процесу про грошеві зловживання в німецькому морському відомстві, ретельно затушованого і захищеного від голосности а також до преси проски, щоправда, невизначені сліди участі Німеччини в міжнародній потайній торгівлі зброєю.

Отже прецеденти ніяк не промовляють на користь німецького уряду. Немає підстав для сумніву, що зброя до Китаю продавали, як не можна мати сумніву у тому, що німецький уряд за це знає. Але рішення проти попереднього епізоду полягає в тому, що 1928 року з німецьких портів вивозили зброю для Чан Тсо-Лина, а тепер вивозить зброю для Чан-Кай-Ши.

Єдине, що можна прийняти з німецького офіційного спростовання — це вказівку на те, що інші держави також вивозять зброю до Китаю. Це цілком точно. Усім відомо, що в розпал раднісько-китайського конфлікту, нанкінський уряд одержував зброю з Франції, що на французьких авіаційних заводах виконувалося замовлення для китайської армії, яка орудувала проти радніських кордонів. Але, якщо французький імперіалізм брав участь в антирадніській авантурі на Далекому Сході, то це ніяк не помешує відповідальности німецького уряду за такі самі вчинки. Уряд Германа Мюллера поставив раднісько-німецькі взаємини в стан нестривалої рівноваги. Зовні начебто підтримується політику добросусідського співробітництва. А поза заштунками уряд припускає широкий розвиток антирадніських планів і навіть дій. Звісно, німецький уряд стає в позу чоловіка, дуже здивованого з того, що робидося в його хаті без його відома. Але так дивуватись з певними шансами на подібність до правди можна тільки один раз. А німецький уряд Германа Мюллера надто вже зловживає цією позою. Недавньо він здивувався коли довідався, що вищі поліційні урядові всіяк заохочували й підтримували Орлова та його компанію. Далі він здивувався, довідавшись, що грузинські фальшивики грошей, організуючи спільно з урядовими особами Райхсверу. А тепер він знову дуже здивований з надсилання зброї до Чан-Кай-Ши. Чи не час покинути дивуватись? В наслідок такої політики здивовання, усі винні в систематичному відриві раднісько-німецьких зв'язків, залишаються в своїх відповідальних посадах, а поза заштунками готують нові "сюрпризи" для уряду Германа Мюллера.

Радніська громадськість у всякому разі схильна не дивуватись, а робити з такої систематичної позаштункової роботи німецького ново-імперіалізму відповідні висновки.

Л. В.

ОРГАНІЗАЦІЯ 10-ТИРІЧНИХ ШІКЛ НА УКРАЇНІ.

Щоб забезпечити вищі школи підготованими контингентами Рада Народніх Комісарів ухвалила розгорнути на Україні сітку трудових шікл з 10-тирічним терміном навчання. Ці школи будуть індустріально-технічного напрямку. Ці 10-тирічки вперше 1931—32 р.р. дадуть 1,860 випускників, підготованих до вищих шікл.

БУЙНЕ ЗРОСТАННЯ РЕВОЛЮЦІЙНОГО РУХУ В НІМЕЧЧИНІ.

Коли в будь-якій країні виникає хвиля репресій проти комуністичних партій, коли від поодиноких преслідів, арештів і конфіскацій уряди переходять до систематичних спроб розгромити комуністичну партію, — знайте, що це свідчить про новий етап гострих соціальних боїв.

Німеччина не становить тут винятку. Останні спроби розгромити німецьку комуністичну партію не залишають сумніву у тому, що соціальні суперечності в країні дійшли такої гострої межі, коли буржуазія береться до крайніх заходів, коли вона стає на шлях терору.

Свою політику нещадного винищення революційних елементів буржуазія здійснює руками соціал-демократів. Самі ж припало на долю завдання душити революційні пролетарські організації і вони з великим запалом взялися до цієї катівської роботи.

В світлі цих подій стає ясним, чому соціал-демократи і досі лишаються у всенімецькому уряді. Власне, кажучи, головну свою роботу — перекладання фінансового тигара на плечі трудящих Німеччини соціал-демократи вже здійснили. І коли їм дають денну відстрочку, то це зроблено тільки для того, щоб скористатися з їхнього досвіду і вміння в справі ліквідації комуністичної партії, Союзу Червоних Фронтівиків, революційних фракцій у профспілках та взагалі всіх проявів незалежного революційного руху в німецьких робітничих організаціях.

Меншовицькі ватажки ма-

бути усвідомлюють собі, що вони проводять небезпечну гру. Адже кожним своїм виступом вони дедалі більше компрометують себе в очах робітників. Третього проте не дано: чи йти до кінця з буржуазією, чи негайно загинути під ударами мас.

Комуністи, звісно своїх позицій без бою не здадуть. Бортьбу за оборону революційних організацій комуністи погодять і поєднають з цілим процесом піднесення пролетарського руху. Походи безробітних, страйки, виступи проти нових податків, заколоти серед сільських наймитів — все це має бути використано, щоб оборонити єдиного справжнього заступника пролетарських вимог — комуністи.

Дуже ймовірно, що справа дійде до аквотити заборони комуністичної партії. Конфіскація зряду двох номерів комуністичної газети "Роте Фане", заборона демонстрацій під голім небом, загрозливі натяки пруського міністра внутрішніх справ меншовика Гржеїнського, — все це ніби свідчить за те, що розпуск партії, то справа найближчих днів.

Проблема підійшла на весь зріст стає перед нашими німецькими товаришами. Велика небезпека жаде кожного, хто наслідиться пропагувати комуністичне слово. З тим більшою самовідданістю і запалом здійснювати своє гасло масового політичного страйку. З підняття вони доведуть буржуазію та її меншовицьким поліціям, що Німеччина цілком достигла до соціальної революції.

М. Ф.—ко.

ПІД ТЯГАРЕМ РЕПАРАЦІЙНИХ ДОВГІВ.

Друга Газька конференція принесла Німеччині чимало нових погіршень Понгівського плану. Тільки тепер з'ясувалися всі наслідки цього плану.

Перше, Німеччина бере на себе зобов'язання виплатити протягом 59 років загальною сумою 29 мільярдів дол. При цьому, та частина боргу, яку Німеччина сплатила дотепер і яку Німеччина розцінює на 15 мільярдів доларів новий план на увагу не бере.

Подруге, згідно з Понгівським планом, Німеччина повинна платити чужоземною валютою і сама повинна турбуватись про валюту для переказу сплати. Дотепер турботи про валюту були покладені на генерального агента для репарацій, при чому за 5 років чистістю Досового плану 19% німецьких платежів були виплачені чужоземною валютою, а 51% — марками. Крім того, марками виплачувалися поставлення натурою та витрати на утримання окупованих армій. Фактично вже в перший рік чистістю Понгівського плану 72% німецьких платежів мають бути виплачені чужоземною валютою, при чому до кінця 10-тиріччя чужоземною валютою сплачуватимуть всі 100 процентів.

Потретье, в результаті такої комерціалізації, приблизно третина репараційних сплат набиратиме форму приватного боргу і отож, немє ан якої змоги переглянути цю частину боргу. Далі Німеччина зобов'язалася не укладати ані яких чужоземних позик аж до 51%, доки не буде сплачено перша частина платежів за Понгівським планом.

Почетверте, навіть і по евакуації Райнського краю в розпорядженні союзників зостаються примусові заходи на випадок того, коли Німеччина не виконає Понгівського плану.

Центральним пунктом всієї проблеми єхідних репарацій є питання про сплату збитків членам габсбурзької династії і католицької церкви, земельні володіння яких конфісковано за приписом мирних договорів. Угорщина категорично вимагає виплатити відшкодування габсбургам і церкві. Цю вимогу Угорщині широко підтримують не тільки італійська делегація, а й інші кредитори — великі держави, в тому числі Англія в особі "робітничого" міністра фінансів Сноудена.

РЕВІЗІЇ І АРЕШТУВАННЯ.

В Підгайцях перевела поліція останніми часами ревізію в доміцї т-ва "Прогресс", в якій містяться всі українські установи. Ревізія тривала від 10-ої години ранку до 6-ої вечером. Поліція забрала книгу протоколів, пам'яткову книгу і всю кореспонденцію. Арештовано урядовця Івана Данька.

В Перемишлі протягом трох днів перевели поліція ревізію у рижних громадян. По переведенні ревізії всіх їх арештовано і відставлено до суду. Переважна частина арештованих це студенти університету. Арештованим закидають злочин публічного насильства, одначе дійсної причини годі дізнатися. Ревізія й арештування в Перемишлі і в околиці тривають даліше.

Дня 25-го грудня перевела львівська поліція ревізію в помещанній частині ліній ППС Столярчика й арештувала його та трох присутніх там його товаришів, і сконфіскувала машину до писання, кілька брошур і лєтучки. Підставою до арештування послужило те, що один з них переписував на машині реферат "Соціалізм і фашистська опозиція".